

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8.03.2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieście w Łodzi w sprawie z powództwa S. K. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w W., sygn. akt XIII GC 1075/16 w pkt 1 oddalił powództwo, w pkt 2 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 377 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Ponadto nakazał w pkt 3 zwrócić powodowi z kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi kwotę 100,50 zł tytułem nadpłaconej zaliczki.

Powyższe orzeczenie zapadło na podstawie poniższych ustaleń faktycznych:

W następstwie kolizji drogowej z dnia 20.08.2015 roku doszło do uszkodzenia samochodu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), używanego przez leasingobiorcę (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., a stanowiącego własność (...) GmbH spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w (...) P. w Ł.. W dacie zdarzenia sprawczym kolizji M. D. była objęta ochroną z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody spowodowane ruchem jej pojazdu udzieloną przez (...)spółkę m akcyjną w W.. Dokonując telefonicznego zgłoszenia przedmiotowej szkody reprezentujący leasingobiorcę L. S. został poinformowany przez osobę przyjmującą to zgłoszenie, że zakład ubezpieczeń może udostępnić poszkodowanemu pojazd zastępczy, zaś w przypadku wynajęcia przez poszkodowanego takiego samochodu na rynku ogólnym, że ubezpieczyciel zrefunduje powyższe wydatki w zakresie dotyczącym samochodu i klasy C do wysokości 105-115 złotych bez VAT za 1 dobę najmu.

W dniu 15.09.2015 roku poszkodowany wynajął od przedsiębiorcy A. L. samochód zastępczy marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), z którego korzystał przez okres 3 dni, do dnia 18.09.2015 roku. Najemca posiadał wówczas status podatnika podatku od towarów i usług. W dniu 07.12.2015 roku poszkodowany dokonał na rzecz wynajmującej cesji wierzytelności odszkodowawczej w stosunku do (...) z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, których wysokość została określona w wystawionej w dniu 22.09.2015 roku fakturze VAT o numerze (...) na kwotę 1.328,40 złotych, według stawki wynoszącej 360 złotych bez VAT za 1 dobę najmu. Na podstawie umowy z dnia 30.12.2015 roku wskazana wierzytelność pieniężna została sprzedana na rzecz przedsiębiorcy S. K., który pismem z dnia 22.09.2015 roku zażądał od ubezpieczyciela refundacji powyższych wydatków, przesyłając pełną dokumentacją określającą ich wysokość. W dniu 05.10.2015 roku (...) wydał decyzję, uwzględniając powyższe żądanie w zakresie dotyczącym kwoty 345 złotych, aprobując 3 dniowy okres najmu

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W tym przedmiocie Sąd Rejonowy wskazał, iż w sprawie niniejszej bezsporna pozostawała zasada odpowiedzialności strony i pozwanej, wynikająca z przepisów art. 822 k.c. Z uwagi na to, iż w ocenie Sądu poszkodowany naruszył zasadę minimalizacji szkody, albowiem nie uwzględnił propozycji pozwanego decydując się jednocześnie na wynajęcie pojazdu przy stawce ponad 3 krotnie wyższej od zaakceptowanej przez pozwaną. W ocenie Sądu takie zachowanie jako naruszające powyżej opisane reguły prawne nie może zostać uwzględnione i nie korzysta z ochrony prawnej.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z treścią art. 98 kpc.

Od wskazanego wyroku apelację złożył powód zaskarżając go co do punktu 1 wyroku w części oddalającej powództwo w zakresie kwoty 376,95 zł oraz co do punktu 2 i 3 całości zarzucając mu:

I. naruszenie prawa materialnego tj.: art. 354 § 2 k.c. poprzez uznanie, że poszkodowany naruszył obowiązek minimalizacji skutków szkody i współpracy z dłużnikiem, dokonując wyboru oferty wypożyczalni (...) zamiast oferty pozwanego, podczas gdy poszkodowany skorzystał z przysługującego mu autonomicznego prawa wyboru przedsiębiorcy świadczącego usługi najmu pojazdów, zaś ekonomiczna racjonalność tego wyboru została wykazana w drodze opinii biegłego sądowego, który wskazał, że stawka czynszu najmu pojazdu zastępczego z segmentu C, do którego należał pojazd wynajmowany mieściła się w przedziale 119- 296 zł brutto (tj. 96,75 h — 240,65 zł netto), a

samochodu z segmentu (...), do którego należał pojazd uszkodzony w przedziale 184,50 – 492 zł brutto (tj. 150 – 400 zł netto).

II. Naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj.: art. 233 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegające na wyciągnięciu z opinii biegłego sądowego sprzecznych z jej ustaleniami wniosków i przyjęcie, że doszło do naruszenia przez poszkodowanego obowiązku minimalizacji skutków szkody.

Wskazując na powyższe uchybienia apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 376,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 376,95 zł od dnia 31.10.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 376,95 zł od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o przyznanie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych zarówno za I jak i II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zarzuty apelacji w istocie dotyczą naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie interpretacji pojęcia celowe i ekonomiczne koszty wynajmu pojazdu zastępczego w związku z obowiązkiem minimalizacji szkody o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22 maja 2003 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.). Wynika to z faktu, iż stan faktyczny w sprawie jest bezsporny, a jedynie sporny jest sposób zastosowania przepisów prawa materialnego w kontekście poczynionych bezspornych ustaleń. Jednocześnie koniecznym jest dokonanie uzupełnienia ustaleń faktycznych w związku z przeprowadzeniem przez Sąd I instancji opinii biegłego o następujące ustalenia:

Zgodnie z treścią opinii biegłego P. Z. dobowy koszt wynajmu samochodu z segmentu C, do którego należał pojazd wynajmowany mieścił się w przedziale 119,00 zł – 296,00 zł brutto (k 116-117).

Powyższe ustalenia biegłego są bezsporne i nie kwestionowane przez strony. Jednocześnie są wynikiem dokonanej analizy rynku.

Przechodząc z kolei do prawidłowości zastosowania przepisów prawa materialnego to na wstępie należy wskazać, iż problem niniejszej sprawy sprowadzał się do kwestii zasadności refundacji kosztów wynajmu w sytuacji, gdy poszkodowany wynajął pojazd zastępczy pomimo oferty bez kosztowego wynajmu pojazdu złożonej przez ubezpieczyciela. W tym przedmiocie w orzecznictwie przyjmuje się, iż wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego, przekraczające koszty zaproponowanego przez ubezpieczyciela skorzystania z takiego pojazdu są objęte odpowiedzialnością z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, jeżeli ich poniesienie było celowe i ekonomicznie uzasadnione (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2017 r. III CZP 20/17). Jednocześnie oczywistym jest, iż do oceny, czy poniesione przez poszkodowanego koszty w zakresie w jakim przewyższają ofertę pozwanego koniecznym jest znajomość owej oferty. Ograniczenie się tylko do samej stawki jest niewystarczające, albowiem nie chodzi o poszukiwanie najtańszej oferty. Bez szczegółowych informacji odnośnie warunków wynajmu, nie jest możliwym ustalenie, czy poniesione koszty nie były celowe i ekonomicznie uzasadnione w kontekście sytuacji w jakiej znalazł się pokrzywdzony. Z uwagi na to, iż to pozwany zarzucał naruszenie zasady minimalizacji szkody winien wykazać nie celowość i brak ekonomicznego uzasadnienia skorzystania z innej oferty niż jego, a tym samym naruszenie zasady minimalizacji szkody. Tym samym winien wykazać, iż w kontekście złożonej przez niego oferty skorzystanie z droższej oferty powoda nie było celowe i nie miało ekonomicznego uzasadnienia W przypadku niniejszej sprawy pozwany ograniczył się do przedstawienia nagrania z informacją o możliwości zorganizowania pojazdu zastępczego oraz informacji, że w sytuacji poszkodowany nie skorzysta z oferty, (...) SA zwróci koszty najmu według stawek stosowanych przez wypożyczalnię współpracującą z (...) SA w zależności od klasy, w przypadku klasy C maksymalnie

110-115 zł. Poszkodowany w celu zorganizowania pojazdu zastępczego miał się skontaktować z infolinią pozwanego i dopiero ustalać dalsze warunki. Jednocześnie nie są znane żadne szczegóły dotyczące czasu oczekiwania na pojazd zastępczy, czasu trwania najmu, zasad dostarczenia pojazdu, w szczególności ewentualnych z tym związanych kosztów z uwagi na miejsce zamieszkania poszkodowanego, zasad korzystania z pojazdu zastępczego. Bez tych danych nie sposób ustalić, czy poszkodowany korzystając z oferty ubezpieczyciela miałby do dyspozycji transport zastępczy umożliwiający mu komfort korzystania z pojazdu na dotychczasowych lub zbliżonych zasadach, a tym samym że korzystając z oferty powoda naruszył zasadę minimalizacji szkody. Ponadto brak jakichkolwiek dowodów z których wynikałoby, iż cena wskazana w ofercie jest realna, tzn. że taką stawką zostanie pozwany obciążony przez swojego kontrahenta, a tym samym nie jest to stawka dowolna stworzoną jedynie na potrzeby ewentualnego procesu sądowego. Takich danych pozwany nie przedstawił nie tylko poszkodowanemu, ale także nie zostały przedstawione w toku procesu. Z tych też względów brak jest podstaw do przyjęcia, iż w związku z nieskorzystaniem z oferty pozwanego co do zasady poniesione ponad ofertę pozwanego koszty wynajmu pojazdu zastępczego nie stanowiły celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Jednocześnie z uwagi na to, iż z treści opinii biegłego wynika, że stawki brutto wynajmu na rynku mieszczą w przedziale 119 zł - 296 zł, to tym samym maksymalna stawka jaka może być uznana za uzasadnioną to stawka 240,65 zł netto. Skoro zatem trzydniowy koszt najmu netto to kwota 721,95 zł. Pozwany wypłacił kwotę 345 zł, do zapłaty pozostało 376,95 zł i taką też kwotę należało zasądzić.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§1 kpc zmienił zaskarżone orzeczenie i zasądził kwotę 376,95 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31.10.2015 roku oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Z uwagi na to, iż pkt 3 wyroku dotyczy jedynie zwrotu niewykorzystanej części zaliczki, zaś powód nie przedstawił żadnych okoliczności dotyczących zasadności tego rozstrzygnięcia apelację w tej części należało oddalić.

O kosztach procesu za pierwszą instancję Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc rozdzielając stosunkowo koszty, albowiem powód wygrał jedynie w 51,29 %. Z uwagi na to, iż powód poniósł koszty opłaty sądowej w kwocie 37 zł, koszty zaliczki w kwocie 599,50 zł, obie strony koszty w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika ustalone w oparciu o treść §2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800) obowiązującego w dacie wniesienia pozwu, tym samym rozdzielając stosunkowo koszty zasądzona na rzecz powoda kwotę 336,13 zł

W przypadku drugiej instancji orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. przyjmując, że powód wygrał w całości. Wartość przedmiotu zaskarżenia odpowiadała kwocie, która Sąd Okręgowy uwzględnił na skutek apelacji. Na zasądzoną kwotę składa się opłata od apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika ustalone zgodnie z treścią §2 pkt 1 w zw. z 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015r. poz. 1800). w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia apelacji tj. w dniu 20.04.2017 roku.

SSO Krzysztof Wójcik SSO Beata Matysik SSR del. do SO Jacek Leśniak